

LAKIALOITE 96/2009 vp

Laki tuloverolain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Vuonna 2008 eduskunta hallituksen esityksestä teki varsin perustellut ratkaisut puun myyntiverotuksessa Suomen puuhuollon, metsäteollisuuden työllisyyden, kone- ja kuljetusyrittäjien, kansantalouden, metsäklusterin ja viennin turvaamiseksi. Kaikki ne syyt, joiden vuoksi määraaikainen ratkaisu puun myyntitulojen verotuksessa vuonna 2008 tehtiin, ovat nyt entistäkin ajankohtaisemmat tulevaisuutta varten. Jo ensi vuoden alusta 1.1.2010 on välttämätöntä jatkaa lakia, kuten on nyt voimassa kuluvana vuonna 2009, jolloin puun myyntiverossa on 50 %:n alennus 28 %:n pääomaverotuksessa. Muutoin ensi vuoden alusta on vain 25 %:n alennus ko. verotuksessa, ja tämä tulisi vaikuttamaan hyvin kielteisesti puukauppaan. Vuodesta 2007 voimakkaasti alentuneilla, pääosin puolittuneilla kantohinnoilla on jo erittäin kielteinen vaikutus puun myyntihalukkuuteen. Jos tähän tulisi vielä lisäksi myyjän kannalta 50 %:n veronkorotus, jota veronalennuksen muuttuminen 1.1.2010 merkitsisi, puukauppa tulisi olemaan erittäin suurissa ongelmissa. Veronkorotus alennuksen puolittuessa ensi vuoden alusta lisäisi myös vastaavan lisäpaineen puun ostohintoihin. Puuta ja -lostava kemiallinen ja mekaaninen metsäteollisuus ei oman käsityksensä mukaan voisi maksaa veron tosiasiallisen korotuksen tuomaa lisähintaa puukaupoissa.

Sahayrittäjät ovat jo nyt lähes kestäättömän tilanteen edessä. Sellu- ja paperiteollisuudessa ovat vaikeudet tunnetusti johtaneet tehtaiden sulkemisiin ja tuotannon seisokkeihin, joilla on kielteinen vaikutus erityisesti työllisyyteen. Jos

puukauppaan 1.1.2010 alkaen tulisi verotuksellisesta syystä lisäongelma jo muutoinkin hankalaan tilanteeseen, vaikutukset olisivat hyvin kielteisiä koko metsäklusterille. Metsäkone- ja kuljetusalan yrittäjien kohdalle tulisi lisää konkurssseja ja työpaikkojen menetyksiä. Sahojen kohdalla olisi sama vaara useilla paikkakunnilla. Tällä olisi myös kielteinen vaikutus puuenergian käyttöön, koska monilla maaseudun paikkakunnilla kaukolämpölaitos toimii kiinteässä yhteydessä sahayritysten kanssa. Puun myyntiverotuksen jatkuminen kuluvan vuoden 2009 käytännön mukaan ei tosiasiallisesti lainkaan vähentäisi verottajan saamia verotuloja, vaan jo pelkän metsäklusterin osalta verotulot kasvaisivat, koska kotimaisen puukaupan lisääntymisen ja sen seurannaisvaikutusten vuoksi verotulot kasvaisivat veronsaajille. Sitä vastoin, jos puun myyntiveron nousu tapahtuisi vuoden 2009 50 %:n veronalennuksen puolittamisen seurauksena vuoden 2010 alusta, jolloin oltaisiin siirtymässä 25 %:n veronalennukseen voimassa olevan lain mukaan, tapahtuisi vähemmän puukauppoja ja verotulot jäisivät täten vähäisemmiksi puukaupoista ja myös koko metsäklusterin yrittäjä- ja tuloveroista. Seuraukset olisivat verottajalle kielteiset myös yrittäjien konkurseista ja näiden seurannaisvaikutuksista. On ilmeisen selvää, että puukaupat vähenevät ensi vuoden 2010 alusta, jos verotukseen tulee 50 %:n tosiasiallinen nousu vuoden 2009 verotukseen nähden ja samaan aikaan vientimarkkinoiden hintataso ei mahdollista veronkorotuksen siirtämistä kauppatapahtuman hintoihin.

Puukaupan tilanne on ajautumassa umpikujaan, jos vuoden 2009 verokäytännölle ei tule jatkoa esimerkiksi viiden vuoden ajalle tai pysyvästi. Perusteena tälle on myös se, että nyt erityisesti tukkipuuasteella myyntiin tuleva puu on kasvanut ja kertaalleen verotettu aiemman pinta-alaverotuskäytännön mukaisesti varsinkin, jos verotuksen kohde on kuulunut pinta-alaverotuksen piiriin vuoden 2005 loppuun saakka. Osaltaan samaan verokohteeseen kohdistuva kaksinkertainen verotus on merkittävää todellisuutta myös jo 1990-luvulla myyntiverotukseen siirtyneiden ja sellu-, paperi- ja energiapuunkin osalta. Myyntiveron tultua puukauppaan vaihtoehtoisena veromuotona vuodesta 1993 alkaen on tosiasia, että tuona aikana ei ole kasvanut taimesta uutta myyntiin tulevaa puuta kuin joulu kuusia ja raivauksista saatavaa energiapuuta. Myytävästä tukkipuusta koko puunkasvu aika huomioon ottaen on 70—80 % kasvanut pinta-alaveron aikana. Jos verokohde on kuulunut myyntiveron piiriin vuoden 2006 alusta, on nyt myytävästä puusta noin 95 % kasvanut jo kertaalleen verotettuna pinta-alaveron kautta.

Parrun, sellu-, paperi- ja energiapuun osalta ovat verotuksellisesti samat tosiasiat olemassa, kun nämä tulevat osana tukkipuiden korjuuta. Jos näiden osalta on kyse harvennus- tai hoitohakkuista saaduista puista, on kaksinkertaisen veron osuus vähäisempi vuodesta 1993 myyntiveroon kuuluneen kohteen osalta, mutta silloinkin kaksinkertainen verotus kohdistuu noin 50—70 %:n osuudella nyt myyntiin tulevaan puuhun. Jos kyse on pinta-alaverotuksen piirissä vuoden 2005 loppuun olleesta kohteesta, on kaksinkertaisen verotuksen osuus harvennus- ja hoitohakkuista saatavan puutavaran osalta 90—95 %. Raivauksista tulevan lehtipuusta koostuvan energiapuun kaksinkertaisen verotuksen osuus on vähäisempi eikä alhaisista hinnoista johtuen merkittävä.

Koska kauppaan tulevaan puuhun kohdistuu myös voimakkaasti kaksinkertaista verotusta, on myös tämä tosiasia voimakkaasti puoltamassa puun myyntiveron nykyisen, vuoden 2009 käytännön jatkamista edellä esitettyjen ajankohtaisten perustelujen rinnalla, ja on aihetta tehdä lain-

säädäntöön tätä edellyttävät muutokset. Näin voidaan turvata puukaupan jatkuvuus, metsäalan koko klusterin yritysten toiminnot, työllisyys ja vientimarkkinoiden kasvu.

Koska Suomi on ilmeisesti metsäklusterin osalta ennakoitua pidempään taloudellisen laman vaikutusten alaisena, jota pahentavat vientimarkkinoilla kilpailijamaiden paremmat asemat maantieteellisen sijainnin, kuljetuskustannusten vähäisyyden ja Suomea edullisemman vientiä edistävän valuuttapolitiikan ansiosta, on varsin perusteltua jatkaa puun myyntiveron alennusta selkeästi useilla vuosilla, jotta metsäklusteri saisi veroratkaisusta tarvitsemansa myönteisen vaikutuksen. Samoin pitkäjänteisen metsänhoidon kannalta ja myös edellä esitetyn kaksinkertaisen puun myyntituloon kohdistuvan verotuksen vähentämiseksi on perusteltua jatkaa myyntiveron alennusta 50 %:n suuruisena ainakin verovuoden 2015 loppuun mennessä tehdystä kaupasta, josta myyntihinta saadaan vuoden 2016 loppuun mennessä. Huojennuksen jatkaminen olisi perusteltua tämän jälkeenkin. Tällöin 25 %:n huojennus voisi jatkua jäljempänä pykälässä 43 b kohdissa 2 ja 3 esitetyillä tavoilla.

Kotimaisen puun tarve kasvaa pitkällä aikavälillä. Kotimaisen puun tarvetta kasvattaa pitkällä tähtäimellä puun tuonnin merkittävä väheneminen. Vaikka metsäteollisuuden tuotantokapasiteettia on suljettu, puun käyttö ei ole pysyvästi vähentynyt samassa suhteessa, sillä tuotantoa voidaan siirtää muille tehtaille.

EU:n asettamien bioenergiatavoitteiden saavuttaminen vaatii puun huomattavasti kasvavaa käyttöä. Lisäksi puusta valmistetuilla tuotteilla voidaan korvata uusiutumattomia materiaaleja esimerkiksi rakentamisessa, pakkaamisessa ja polttoaineissa. Metsäklusterin uusien toimijoiden kehittymiselle on myös tarpeen luoda niitä verotuksellisia etuja, joita tällä lakialoitteella esitetään.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 1085/2008, seuraavasti:

43 b §

Puun myyntitulon määrääaikainen osittainen verovapaus

Poiketen siitä, mitä 43 §:n 1 momentissa säädetään eikä puun myyntituloon sovelleta 43 a §:ää, luonnollisen henkilön, kuolinpesän, verotusyhtymän ja yhteismetsän metsästä saama puun myyntitulo on veronalaista metsätalouden pääomatuloa seuraavasti:

1) puun myyntitulosta, joka perustuu huhtikuun 1 päivän 2008 ja joulukuun 31 päivän 2015 välisenä aikana tehtyyn kauppaan, veronalaista pääomatuloa on 50 prosenttia kauppahinnasta, joka saadaan huhtikuun 1 päivän 2008 ja joulukuun 31 päivän 2016 välisenä aikana;

2) puun myyntitulosta, joka perustuu huhtikuun 1 päivän 2015 ja joulukuun 31 päivän 2015 välisenä aikana tehtyyn kauppaan, veronalaista pääomatuloa on 75 prosenttia kauppahinnasta, joka saadaan tammikuun 1 päivän 2016 ja joulukuun 31 päivän 2018 välisenä aikana; ja

3) puun myyntitulosta, joka perustuu tammikuun 1 päivän 2016 ja joulukuun 31 päivän 2020 välisenä aikana tehtyyn kauppaan, veronalaista pääomatuloa on 75 prosenttia kauppahinnasta, joka saadaan tammikuun 1 päivän 2021 ja joulukuun 31 päivän 2021 välisenä aikana.

Verotuksessa vähennyskelpoista on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun puun myyntitulon hankkimisesta johtuneista menoista 50 prosenttia sekä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista menoista 75 prosenttia.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuina menoina pidetään:

1) puun hakkuusta ja korjuusta johtuneita menoja; ja

2) puun myyntitulon hankkimisesta johtuneita asunnon ja metsäkohteen välisiä matkakustannuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2009

Lauri Oinonen /kesk